

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

05.10.2017 г.

Асоциацията на индустриалния капитал в България в медиите

[АИКБ](#)

✓ ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА АИКБ ПОДНЕСЕ ЦВЕТА НА ПАМЕТНИКА НА ДЖОН АТАНАСОВ В СОФИЯ

Вчера отбелязахме 114 години от рождението на Джон Атанасов – създателят на компютъра. По този повод председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България, г-н Васил Велев отдаде почит на голямото дело на американския учен с български корени, физик, математик и електроинженер, създател на сметачна машина с отделна памет, по-късно призната за първия електронен, непрограмируем компютър с регенеративна памет, известен като компютър на Атанасов-Бери.

Асоциацията на индустриалния капитал в България винаги е подкрепяла създаването и развитието на интелектуалния потенциал на българските учени и на младите хора в страната. За най-представителната на национално равнище работодателска организация развитата икономика и образованата нация са национални приоритети, за които тя продължава да работи последователно и неуморно.

С този жест на преклонение пред „създателя на бъдещето“ Джон Атанасов, АИКБ отдава дължимото признание на големия изобретател на 20-ти век. Защото големите открития не са плод само на случайността. Талантът е въпрос на любов, а в случая това са познанията в областта на точните науки и най-вече математиката. Именно там са и най-големите постижения, и десетките златни медали от международни конкурси за младите ни математици, с които всеки българин се гордее и които могат да станат фактор за ускорен икономически растеж и просперитет на страната.

Прилагаме [ПРЕССЪОБЩЕНИЕ](#) от събитието.

Haskovo.marica.bg

✓ Индустриалци поднесоха цветя на паметника на Джон Атанасов

Вчера отбелязахме 114 години от рождението на Джон Атанасов – създателят на компютъра. По този повод председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България, г-н Васил Велев отдаде почит на голямото дело на американския учен с български корени, физик, математик и електроинженер, създател на сметачна машина с отделна памет, по-късно призната за първия електронен, непрограмируем компютър с регенеративна памет, известен като компютър на Атанасов-Бери.

Асоциацията на индустриалния капитал в България винаги е подкрепяла създаването и развитието на интелектуалния потенциал на българските учени и на младите хора в страната. За най-представителната на национално равнище работодателска организация развитата икономика и образованата нация са национални приоритети, за които тя продължава да работи последователно и неуморно.

С този жест на преклонение пред „създателя на бъдещето“ Джон Атанасов, АИКБ отдава дължимото признание на големия изобретател на 20-ти век. Защото големите открития не са плод само на случайността. Талантът е въпрос на любов, а в случая това са познанията в областта на точните науки и най-вече математиката. Именно там са и най-големите постижения, и десетките златни медали от международни конкурси за младите ни математици, с които всеки българин се гордее и които могат да станат фактора за ускорен икономически растеж и просперитет на страната.

✓ Председателят на АИКБ поднесе цветя на паметника на Джон Атанасов в София

Вчера отбелязахме 114 години от рождението на Джон Атанасов – създателят на компютъра. По този повод председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България, г-н Васил Велев отдаде почит на голямото дело на американския учен с български корени, физик, математик и електроинженер, създател на сметачна машина с отделна памет, по-късно призната за първия електронен, непрограмируем компютър с регенеративна памет, известен като компютър на Атанасов-Бери.

Асоциацията на индустриалния капитал в България винаги е подкрепяла създаването и развитието на интелектуалния потенциал на българските учени и на младите хора в страната. За най-представителната на национално равнище работодателска организация развитата икономика и образованата нация са национални приоритети, за които тя продължава да работи последователно и неуморно.

С този жест на преклонение пред „създателя на бъдещето“ Джон Атанасов, АИКБ отдава дължимото признание на големия изобретател на 20-ти век. Защото големите открития не са плод само на случайността. Талантът е въпрос на любов, а в случая това са познанията в областта на точните науки и най-вече математиката. Именно там са и най-големите постижения, и десетките златни медали от международни конкурси за младите ни математици, с които всеки българин се гордее и които могат да станат фактора за ускорен икономически растеж и просперитет на страната.

Важни обществено-икономически и политически теми

✓ Издадено е разрешение за строеж на газовата връзка с Гърция на територията на България

Строителството на проекта се очаква да започне в средата на 2018 г.

Проектната компания за новата газова връзка между България и Гърция - ICGV, официално получи разрешение за строеж за интерконектора на територията на България, съобщават от компанията.

На 12 септември 2017 г. Министерството на регионалното развитие и благоустройството издаде разрешение за строеж на интерконектора на българска територия за общините Стара Загора, Раднево и Опан в област Стара Загора, общините Димитровград и Хасково в област Хасково и общините Джебел, Кърджали, Момчилград и Кирково в област Кърджали, посочва се в съобщението.

Издаването на разрешение за строеж включва учредяването на вещните права за над 3 800 имота, както и процедура по отчуждаване на 23 имота, за които не е постигната доброволна сделка със собствениците в полза на 151-километровото трасе на газопровода на българска територия, допълва се в съобщението.

„Проектната компания успя да спази сроковете за издаване на строително разрешение, както се обвърза първоначално пред акционерите си по Пътната карта на проекта. С този ключов резултат се бележи сериозен напредък в развитието на проекта, както и готовност за стартиране на строителството след успешно завършване на тръжните процедури“, каза Теодора Георгиева, изпълнителен директор от българска страна на проектната компания.

Строителството на проекта се очаква да започне в средата на 2018 г. и отговаря на сроковете, заложили в Пътната карта на ICGV.

„Процесът за издаване на разрешение за строеж в България е много по-сложен в сравнение с Гърция - не само защото 83% от трасето на газопровода се намира на българска територия, но и поради продължителните административни процедури, свързани с учредяването на вещните права“, обясни изпълнителният директор от гръцка страна Константинос Караянакос. „Това важно постижение е добра основа за тръжните процедури, а след издаване на решението за освобождаване от регулиран достъп проектната компания ще получи строително разрешение и на гръцка територия“, увери Караянакос.

Съгласно гръцкото законодателство строителното разрешение за гръцка територия може да бъде издадено, след като газопроводът получи лиценз за оператор на преносна мрежа. Това ще се случи след решението за освобождаване от правилата за тарифа, собственост и за достъп на трети страни съгласно Член 36 Директива 2009/73/ЕО. Очаква се това решение да бъде взето от регулаторите на двете държави през октомври тази година, а от ЕС - в началото на 2018 г.

✓ ЕК иска от България да въведе европейските правила за безопасност на жп транспорта

Страната ни не гарантира независимостта на разследващия орган и не е разпределила отговорностите и задачите по безопасността, констатира от Брюксел

Европейската комисия (ЕК) продължава две наказателни процедури срещу България. Едната е свързана с железопътния транспорт, а другата – с инфраструктурата за алтернативни горива.

ЕК иска от България да приведе всичките си национални правила в съответствие със законодателството на ЕС относно безопасността на железопътния транспорт - (Директива 2004/49/ЕО).

Директивата изисква държавите членки на Европейския съюз (ЕС) да създадат независим орган по безопасността и независим орган за разследване на произшествия и инциденти, както и да разпределят задачи и отговорности по безопасността на различните участници в железопътния сектор с цел да се гарантира, че те не се припокриват или не се намесват помежду си.

Към днешна дата обаче България не успява да гарантира независимостта на разследващия орган и да му предостави достатъчно ресурси, констатира ЕК.

Срокът за предприемане на мерки от страна на България е два месеца, в противен случай ЕК може да заведе дело.

ЕК настоява освен това България, както и още осем държави от ЕС (Дания, Естония, Франция, Литва, Малта, Полша, Румъния и Швеция), да транспонира изцяло правилата на ЕС относно разгръщането на инфраструктурите за алтернативни горива. Основната цел на директивата е да се създаде обща рамка за широкомащабно използване на инфраструктурата за алтернативни горива в Европа. Това е от съществено значение за намаляване на зависимостта от транспорта на нефт, смекчаване на неговото въздействие върху околната среда и по този начин укрепване на лидерството на Европа в борбата срещу изменението на климата, посочват от ЕК.

Директивата определя минималните изисквания за изграждане на инфраструктура за алтернативни горива, включително пунктовете за презареждане на електрическите превозни средства и пунктовете за зареждане с природен газ и водород. Тя трябваше да се въведе в националните законодателства най-късно до 18 ноември 2016 г.

Деветте страни обаче са уведомили само частично Комисията за мерките, с които въвеждат директивата в националните си законодателства. Срокът за цялостното и транспониране е два месеца.

Този месец ЕК е стартирала общо 37 наказателни процедури. Най-много са те срещу Румъния, Словакия и Белгия.

[Капитал](#)

✓ Близко 31 млн. лв от ЕС ще бъдат отпуснати за лозарство

86 проекта ще получат финансиране, предназначено за финансовата 2018 г.

Държавен фонд "Земеделие" ще разпредели близо 31 млн. лв. измежду фирми и физически лица, които ще реструктурират и подменят винени лозя. Средствата са по националната лозаро-винарска програма и са разпределени между 86 проекта. И макар институцията да е публикувала на страницата си имената на спечелилите финансиране, от данните не може да се разберат индивидуалните суми, които всеки кандидат ще получи, а от институцията отказаха да ги предоставят на "Капитал", тъй като по думите им все още няма подписани договори.

Нови насаждения

В сряда фонд "Земеделие" съобщи, че са одобрени 86 проекта по схемата "Реструктуриране и конверсия на лозя" от националната програма за лозаро-винарския сектор. Сумата, която ще се разпредели между тях, е общо 30.9 млн. лв, което е средно 360 хил. лв. на проект. От публикувания списък с класирането се вижда, че една голяма част от получателите на средствата са физически лица, но сред класираните има и няколко винарски изби, които инвестират и в собствени лози. Такива например са "Винекс Славянци", "Винарска изба 2002 Каблешково", "Домейн Юстина", "Винарска къща Мизия", "Марвин" и др. От данните на фонд "Земеделие" не става ясно какъв е индивидуалния размер на финансирането, което ще получи всеки ден. От институцията отказаха да предоставят тази информация на "Капитал" с мотив, че това е класиране на проектите, но сключването на договорите с кандидатите предстои.

Настоящото класиране е на кандидати, които са заявили авансово или окончателно плащане през финансовата 2018 г., става ясно от съобщението.

За какво е финансирането

Средствата по схемата за конверсия и реструктуриране на винени лозя могат да бъдат ползвани в няколко направления, включително за презасаждане на лозя, изграждане и поддръжка на поливни съоръжения, мерки за борба с ерозията и др. Парите се осигуряват по националната програма за лозаро-винарския сектор до 2018 г., която се финансира по линия на Общата селскостопанска политика на ЕС. Освен по най-атрактивната схема за лозови насаждения, програмата има разписани още две схеми за подпомагане - за рекламиране на вина в държави извън ЕС и за инвестиции в предприятия.

[News.bg](#)

✓ България и Румъния с частичен достъп до визовата база данни на Шенген

България и Румъния с частичен достъп до визовата база данни на Шенгенската информационна система.

Европейският парламент подкрепи предложение на Съвета на ЕС двете държави да получат достъп, съобщи кореспондент на БТА.

След гласуване и в Съвета решението ще позволи на двете страни да проверяват информация във визовата система, но без да могат да въвеждат, изменят или трият данни.

Решението на парламента е формално и се налага заради въвеждането на постоянните проверки по външните граници на ЕС на всички преминаващи, независимо от техния произход. Решението не е пряко свързано с приемането на България и Румъния в Шенген.

През 2011 г. Съветът на ЕС прие заключението, че България и Румъния са изпълнили всички условия, за да станат част от Шенгенското пространство. За да се присъединят двете страни към Шенген, е необходимо единодушно гласуване в Съвета, припомня БТА.

✓ Променят 68 закона, за да отпадне свидетелство за съдимост

Правителството одобри проект на Закон за допълнение на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

С него се предлага изменение на 68 закона, в които се съдържа изискването за представяне на свидетелство за съдимост пред администрацията. Целта е да се установи принципът на служебно събиране на информацията относно съдебния статус на физическите лица.

Свидетелството за съдимост е един от най-често срещаните удостоверителни документи, които се изискват от гражданите в рамките на административни производства, въпреки че данните са налични в друга администрация.

С предлаганите промени ще се постигне значително намаляване на административната тежест както от гледна точка на време, така и от гледна точка на разходи за гражданите във връзка с получаването на услугата.

Предложението е в изпълнение на един от основните приоритети, изведен в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2020 г. - намаляване на административната тежест за бизнеса и за гражданите.

Economic.bg

✓ Търсят се 57 младежи за работа в министерството за европредседателството

Те трябва да са до 29 години, безработни, кандидатстването е до 9 октомври

Търсят се 57 младежи, които да започнат трудовия си път като част от екипа на Министерството за Българско председателство на Съвета на ЕС 2018. Срокът за подаване на документите изтича в края на работния ден в понеделник, 9 октомври. Местата са за стажанти на трудов договор и са по програмата „Старт на кариерата“ на Агенцията по заетостта. Това съобщиха от пресцентъра на министерството за председателството.

За работа в министерството могат да кандидатстват младежи до 29 години със завършено висше образование, които са безработни и към момента нямат трудов стаж. Те ще получат уникалната възможност да работят за първото Българско председателство на Съвета на ЕС и да придобият опит и умения в работата с представители на държавите членки. Младите хора ще бъдат разпределени в различни звена, които се занимават с подготовката и провеждането на председателството – звеното за връзки с делегациите, международния пресцентър, екипите за информация и т.н.

За да станат част от екипа на първото Българско председателство на Съвета на Европейския съюз, стажантите трябва да имат завършено образование в някоя от следните специалности: икономика, политически науки, филология, обществени комуникации и журналистика, история, право, администрация и управление, туризъм.

Кандидатите трябва да владеят английски, немски или френски език минимум на ниво B2 по Европейската езикова рамка. Изискването е свързано с характера на бъдещите им задължения - да могат да са в непрекъснат контакт с гостите на председателството и да им дават информация, когато е необходимо. Предимство е добрата компютърна грамотност. Кандидатите трябва да умеят да работят в екип и на гъвкав график.

С предимство ще бъдат класирани кандидати със стажантски опит в европейски институции, организация на международни събития, както и лица с практически опит в управлението, организацията или извършването на доброволческа или сходна на нея дейност.

Информация за кандидатстването за работни места във ведомството по програма "Старт на кариерата" може да бъде намерена във всяка дирекция „Бюро по труда“.

Одобрените по документи кандидати се явяват на интервю с работодателя, при което е добре да представят автобиография и документи, които да удостоверяват нивото на владеене на чужди езици и умения за боравене с компютър.

[В. Дума](#)

✓ При очевидна неграмотност - по-малко учене

В МОН още не знаят колко завършили седмокласници не са се записали в VIII клас, след като основното образование бе свито с една година

Един от многото проблеми, които създаде новият Закон за предучилищното и училищното образование, продължава да виси със страшна сила две седмици след началото на учебната година - след като законът постанови основно образование да се завършва в VII клас, а не в VIII, както бе досега, никой не знае колко деца в страната са отпаднали от училище след вече завършения основен образователен етап. Докато прогимназията бе до VIII клас включително, много ученици не продължаваха обучението си, оставаха с основно образование. Сега те напускат училището една година по-рано. Колко са?

Проблем възниква, тъй като училищата получават финансиране за всеки ученик и когато децата са по-малко с цял випуск, това застрашава със закриване основните училища, особено в по-малките селища, където и без това те едва постигат необходимия по норматив брой ученици. От 1200 основни училища само 56 са се преобразували в "обединени" - т.е. удължили са обучението до X клас - до края на първи гимназиален етап, за да си осигурят ученици и да запазят учителите. А когато се приемаше законът, какви хвалби се изсипаха за тези обединени училища, докато левицата възразяваше срещу необмислената "реформа". Защото разделянето на гимназията на два етапа не дава нищо, завършването на десетия клас не означава нищо - ако ученикът отиде да работи, той си остава само с основно образование, а ако реши да продължи да

учи за средно след обединеното училище, не е ясно коя гимназия и в каква паралелка ще може да го запише за втория етап до XII клас.

Ако се върнем към VII клас, тази година завършиха малко над 60 300 седмокласници, поне толкова имаха право да се явят на задължителните изпити за външно оценяване по български език и литература и по математика. По закон обаче, дори да изкарат двойки на тези изпити, учениците задължително трябва да се запишат в VIII клас в някоя от гимназиите, като участват в класирането само с оценките от училище. През август министър Красимир Вълчев обясни, че МОН ще разполага с данни за броя на незаписаните в VIII клас ученици на 11 септември, когато след всички класирания регионалните инспекторати ще могат да дадат тези данни. Тъй като информацията не бе оповестена, миналата седмица ДУМА попита министерството колко деца след VII клас не са се записали в VIII.

"В отговор на поставения от Вас въпрос Ви информираме, че регионалните управления на образованието събират и обобщават информацията за реализирания прием след VII клас. След изготвянето ѝ ще бъде направен сравнителен анализ с предходни години. Срокът за предоставянето на списъците с реализираните паралелки беше удължен с месец заради указанията да се положат максимум усилия за запазване на важни за икономиката на регионите и страната професионални и профилирани паралелки".

Какво излиза? Преди началото на учебната година из всички райони на страната тръгнаха над 20 000 души от т.нар екипи за обхващане, които имаха задачата да издирят и върнат в училище онези около 200 000 деца в ученическа възраст, които не стъпват в класните стаи. Е, тези 20 000 върнаха в училище... 3000 деца, както съобщи МОН. Сега се оказва, че до октомври министерството не може да се справи дори със задачата да установи колко от завършилите седмокласници, чийто брой добре се знае във всяко училище, не фигурират никъде в VIII клас след трите класирания. Т.е. не може да каже колко млади българи благодарение на новия закон ще си останат с една година по-малко образовани.

Прави впечатление, че от МОН говорят не за броя на децата, а за броя на паралелките, които също трябваше да са сформирани навсякъде до 15 септември. Очевидно, това не е станало и срокът е удължен с месец, както разбираме от отговора на МОН, а министър Вълчев призова регионалните управления да не закриват паралелки в търсени от бизнеса или уникални професии, когато в тях има под 10 ученика, а да намерят вариант да ги запълнят. МОН съобщи само, че след третия етап на класиране и записване в VIII клас закритите паралелки в страната са общо 146 - 38 профилирани и 108 професионални. Това обаче не говори много за броя на децата и за съдбата на малките училища, нито на професионалните, защото при планирането на приема може да са предвидени повече паралелки, за които сега да няма кандидати.

[В. Сега](#)

✓ Едва 900 домакинства са сменили доставчика си на ток

Едва около 900 битови потребители са избрали свободния пазар на ток през 2016 г., а част от малките фирми дори са решили отново да се върнат на регулирани цени. Това стана ясно на конференция, посветена на законодателните промени за по-бързото либерализиране на енергийния пазар.

Шефът на енергийния регулатор Иван Иванов изтъкна, че част от спънките са свързани с дългосрочните договори за изкупуване на ток от т. нар. американските централи, когенерациите и зелените централи. Че дългосрочните договори са проблем пред либерализацията, се съгласи и зам.-шефът на комисията по енергетика в Народното събрание Валентин Николов. Той съобщи, че предстоят нови промени в Закона за енергетиката, но те ще станат факт заедно с приемането на новата енергийна стратегия на България.

От ЕВН поискаха пътна карта за уязвимите потребители в условията на свободния пазар на ток. От ЧЕЗ пък настояха за яснота за всички по процедурите, свързани с либерализацията. В момента липсват стимули за битовите потребители да повишат енергийната си ефективност, смята Зорница Генова от чешкото дружество.

Свободният пазар дава възможност битовите потребители да изберат доставчик на ток, различен от трите ЕРП-та, ако друг търговец им предложи по-изгодни цени. Плюс е и това, че хората, както и фирмите, не са длъжни да останат постоянно на пазарните цени. Всеки от тях може да се върне на регулирания пазар, когато прецени.

В момента интерес към либерализирания пазар на ток имат основно големите фирми, които на пазарен принцип постигат по-ниски цени за тока, който ползват. Малките фирми като цехове, хлебарници, козметични салони и др. обаче ползват същите тарифи, както домакинствата. Цената на тока за тях се определя всяка година от Комисията за енергийно и водно регулиране.

[Manager.bg](#)

✓ Българите застаряват, намаляват и хората в трудоспособна възраст

Само за 15 години броят на българите, които влизат в трудоспособна възраст, е намалял двойно в съотношението спрямо броя на българите, излизащи от тази възраст. Това показва публикуваният отчет за изпълнение на демографската стратегия за миналата година, цитиран от Дарик.

Според данните, ако през 2001 г. 100 души между 60 и 64 години са замествани от 124 млади, то през 2016 година на 100 души в тази възраст се падат едва 63-ма младежи. Докладът отчита и продължаваща тенденция на застаряване на населението - към края на 2016 малко над 20% от българите са на възраст над 65 години, а средната възраст достига 43 години и половина, което я прави една от най-високите не само в Европейския съюз, но и в света.

Българското население застарява, намалява и възпроизвежда все по-малко на брой трудоспособни хора спрямо хората, които напускат пазара на труда. Така изглежда демографската ситуация у нас към края на 2016, според отчета на държавната администрация.

Средната възраст на населението е нараснала от 40.4 на 43 години и половина за период от 15 години, а броят на хората е намалал с над 42 000 души само за година, в резултат основно на отрицателния естествен прираст. По-нисък е също броят на живородените деца - с 966 по-малко спрямо 2015. Въпреки че броят на починалите хора е намалал с 2500 души, равнището на обща смъртност у нас остава едно от най-високите сред европейските страни. Като положителни тенденции се посочват намаляването на детската смъртност и увеличаването на средната продължителност на предстоящия живот, която достига 74 години и седем месеца. Средната продължителност на живота при мъжете е 71 години, а при жените, със седем години по-висока. Отчита се и по-дълга средна продължителност на живота за градското население в сравнение с хората, живеещи на село. От доклада става ясно, че през миналата година едва 9329 българи са емигрирали, което е довело до намаляване на населението.

[Skener.news](#)

✓ Петър Москов: НЗОК харчи повече пари за по-малко лекарства

Целта трябва да е намаляване на доплащането от гражданите вследствие на повишеното финансиране на системата, категоричен е бившият здравен министър

НЗОК отказва да прилага обективни критерии, за да финансира пълноценно лекуване и излекуване на пациентите, алармира бившият здравен министър д-р Петър Москов. Повод за коментара му са промените в договарянето на отстъпки за лекарствата, които НЗОК и МЗ предложиха миналия месец. Анализът на Москов за лекарствената политика бе публикуван във в. „24“ часа.

Ето какво е мнението на бившия здравен министър:

Конкретният повод да напиша този текст са дискусиите за бюджета на НЗОК и обсъжданите предложения за промени в Наредба 10 (Наредбата за отстъпки от нови медикаменти, заплащани от НЗОК). От предлаганите промени в наредбата личи, че НЗОК се готви да отстъпи от задължението си да защитава интересите на българските пациенти. Но първо няколко думи за бюджета.

Проблем с брутният размер на средствата на НЗОК и с евентуален дефицит и нужда от актуализация на бюджета за 2017 г. не съществува. Благодарение на законовите промени, които направихме през 2015 г. за ежегодно повишаване на вноската на държавата и за повишаването на доходите, върху които гражданите и държавата отчисляват здравни вноски, приходната част на бюджета за 2017-а е с 240 млн. лв. по-голяма от тази за 2016-а. Това, както и рекордните отстъпки от 130 милиона в полза на НЗОК, които постигнахме при преговорите с фармацевтичната индустрия, изискват наистина огромен „талант“ на управление за да бъде изведен бюджетът на червено.

През следващата година гореспоменатите обективни фактори ще доведат до допълнителни 280-300 млн. лв. в приходите на касата. Казано с думи прости, следвайки приетата от правителството в края на 2014 г. концепция за реформи в здравеопазването, приходната част на бюджета на касата е стабилизирана и в средносрочен план няма предпоставка за дефицит.

Но това е само бюджетарската сметка, която дава на фонда комфорта да има достатъчно пари за разплащане. Функцията на НЗОК обаче не е да си „занули“ бюджета, а да приложи механизми, гарантиращи ефективното влягане на тези пари. Единствените индикатори за такава ефективност са подобряване на здравните показатели на нацията и намаляване на доплащането от гражданите вследствие на повишеното финансиране на системата.

Основните структурни причини за неефективността на касата са три: Първо, недостатъчно финансиране, а оттам и невъзможност за по-висок ангажимент към процеса на лечение в доболничната сфера; второ – продължаващо финансиране на раздута с търговска цел болнична система и трето – непоследователна и лобистки обвързана лекарствена политика.

За да отстраним първата причина, в изминалите две години повишихме финансирането на доболничната сфера с 60 млн. лв. Аносите на здравния министър проф. Николай Петров и на управителя на касата проф. Камен Плочев са за продължаване на тази политика, което е смислено и правилно.

Озадачаващо е обаче защо касата отказва да изпълни законовия текст, който разписахме в Закона за здравното осигуряване, за да отстраним втората причина за неефективността. Този текст вменява на НЗОК да сключва избирателно договори само с болници, които отговарят на набор от обективни критерии и така през икономически средства да започне да финансира пълноценно лекуване и излекуване там, където това се прави. Касата отказва вече половин година да изработи и методика за такова договаряне. Причините за това са липса на политическа воля и шуробаджанашина и не съм оптимист в този парламент това да се промени. Но за проблемите на болниците ще говорим друг път. За лекарствената политика е задължително няколко неща да се кажат сега, в хода на обсъждането на нормативни промени в сферата, предложени от касата.

На теория и ако видите официалните становища на фармацевтичните компании, ще прочетете, че цените на лекарствата в България са най-ниските в Европа. Какво е положението – хем цените ни най-ниски, хем ръстът за медикаменти е двуцифрено число. Обяснението било, че населението застарява. Също така, че има по-добър достъп, отколкото в другите държави...

Данните за онкологичните медикаменти са: през 2014 г. за 218 млн. лв. НЗОК е заплатила 2 183 647 опаковки лекарствени средства. През 2015 г. за сумата от 248 млн. лв. НЗОК е заплатила 1 511 323 опаковки, т.е. за 30 милиона отгоре близо 2 пъти по-малко опаковки. Това явление може да се обясни по два логични начина – два пъти по-малко пациенти или пациенти, които живеят два пъти по-малко

Второ наблюдение – 90% от разходи за онкология се правят от 20 медикамента. Всъщност това, което заварихме през 2014 г., беше пълна липса на държавна лекарствена политика и набор от корупционни механизми, разписани в нормативни актове. Горните числа говорят сами за себе си. Ние въведохме 6 конкретни мерки от 2015 г., за да пресрещнем тези тенденции. И те бяха:

– Въвеждане на реален процес на преговори за отстъпки за новите медикаменти. До този момент бяхме единствената държава в Европа без такъв механизъм.

– За всички медикаменти без еквивалент фирмите задължително връщат в бюджета на касата 10% от всичко похарчено и така се освобождават средства, с които да се финансират допълнителни възможности за здравно осигурените.

– Създаване на комисия за оценка на здравните технологии (на човешки език означава оценка дали медикамент, който фирма иска да бъде плащан от касата, има по-добър ефект от вече заплащаните алтернативи). До този момент отново бяхме единствени в Европа без такъв експертен орган.

– Формирахме ясни критерии и комисия от три ведомства, която да води тези преговори, за да няма еднолични и субективни решения. В цифри тези мерки доведоха до спестени 47 млн. лв. за 2015 г., 87 млн. лв. за 2016 г. и 130 млн. лв. за 2017 г., които са фактически допълнителен приход на касата, без да се увеличават здравните вноски на гражданите.

– Създадохме централизирана електронна система за публични търгове на всички лекарства, използвани в болниците. Получихме похвала от български и европейски служби за борба с корупцията, както и две жалби от фирми в КЗК срещу електронната система и няколко обаждания към фирмата, работеща по софтуера, със съвет, ако могат, да я забавят. Жалбите бяха отхвърлени, но една година беше загубена. Министърът заяви волята си да приложи системата, което е добро и правилно решение. Надявам се, че търгът ще бъде обявен в най-скоро време.

– Изработихме споразумение между България и Румъния за общи преговори за отстъпки от видимите цени на лекарствата. Очевидно е, че да договаряш отстъпка за 30-милионен пазар, е по-резултатно от договаряне за 7-милионен. Споразумението е подписано от двете правителства и чака ратификация в парламента заедно с вече преминалите обществено обсъждане промени в закона за лекарствата.

Тези мерки бяха само първи стъпки от цялостна промяна на лекарствената политика, разписани в стратегическите документи на държавата.

И тук идваме до следващия въпрос. Нуждата от продължаване на нормативните промени. В конкретния случай става дума за прочутата Наредба 10

– библията на НЗОК и конституцията на фармацевтичната индустрия в България, около която дебатите са ежегодни. Ще спомена само за две от промените, които още на първо четене бодат очите.

Да кажем, че заявената цел на този проект е постигане на дисциплиниращ ефект при разходване на публични средства и спазване на бюджетната рамка, без да имаме прекъсване в осигуряването на българските граждани с необходимото за тях лечение. Ето как си го представя този “дисциплиниращ ефект” касата. Съгласно новия проект на Наредба 10 е написано, че договорената от НЗОК отстъпка се изчислява спрямо цената на лекарствения продукт, утвърдена към момента на включването на продукта в позитивен лекарствен списък. Какво означава това на човешки език? Накратко: официалните цени на лекарствата в България се определят на база най-ниската цена в дадена група държави в Европа. На всеки 6 месеца цените на съответното лекарство в Европа се преглеждат и ако някъде има по-ниска, то тя става цената за България. Случва се за някои лекарства цената да падне с 30% за 1 година точно заради този процес на рефериране. Когато тази цена пада, НЗОК пести и пациентите се лекуват по-евтино. Какво ни предлагат от НЗОК – да сметнем отстъпките за 3 г. на най-високата цена, на която продуктът се регистрира в България и да не отчитаме факта, че тази цена може да падне с 30% или 50% за 3 години!

Пример: Продуктът Х струва 1000 лв., когато бива регистриран в България през 2017 г., НЗОК договаря отстъпка от 10% за този продукт. При действащото правило, при което отстъпката се изчисляваше на база цената на продукта в позитивния лекарствен списък (ПЛС) за момента, какво би се случило, ако отстъпката от 10% важи 3 г., а цената му пада с 0% през 2017 г., с 10% през 2018 г. и 10% през 2019 г. благодарение на реферирането на цените?

По действащите правила:

2017 г. – НЗОК ще заплати 900 лв. за продукт, чиято цена е 1000 лв., защото е договорила отстъпка от 10%

2018 г. – НЗОК ще заплати 810 лв. за продукт, чиято цена е 900 лв., защото цената е паднала с 10% и има 10% договорена отстъпка

2019 г. – НЗОК ще заплати 720 лв. за продукт, чиято цена е 810 лв., защото цената е паднала с 20% и има 10% договорена отстъпка.

Ако умножите тези цифри по хиляди пациенти, които ползват даден медикамент, ще видите ползата от НЗОК за изчисляване на отстъпки на база непрекъснато падащи цени.

А сега вижте същия случай, когато отстъпката се изчислява на база първоначална цена на включване на продукта в ПЛС, каквото е новото предложение на НЗОК:

2017 г. – НЗОК ще заплати 900 лв. за продукт, чиято цена е 1000 лв., защото е договорила отстъпка от 10%

2018 г. – НЗОК ще заплати 900 лв. за продукт, чиято цена е 900 лв., защото цената е паднала с 10%, но договорената отстъпка от 10% е на база 1000 лв. и всъщност НЗОК губи по 90 лв. на опаковка

2019 г. – НЗОК ще заплати 810 лв. за продукт, чиято цена е 810 лв., защото цената е паднала с още 10%, но договорената отстъпка от 10% е на база 1000 лв. и всъщност НЗОК губи вече втора година, като в този случай губи по 81 лв. на опаковка.

Хайде да сметнем по стотици видове лекарства за хиляди пациенти. Найс, а?

Ако авторите държат на конкретен текст по въпроса, то формулировката е “отстъпките се изчисляват от разхода, заплащан от НЗОК за съответната година”, както пише в действащите договори на фирмите до този момент. И без да надценявам капацитета на работещите в касата, ви уверявам, че там има достатъчно хора, които могат да направят горната “сложна”

сметка. Ако питате защо не го правят, моят отговор съм го дал по горе – липса на политическа воля и безконтролен лобизъм.

Вторият текст, възбуждащ интерес казва, че при общ нетен ръст на лекарствата без алтернатива, по-висок от 3% спрямо предходната, притежателите на разрешение за употреба (ПРУ), формирали този ръст, връщат на НЗОК 20% от стойността на този ръст. Въпреки, че този текст породи заглавия като “Слагат лимит на хапчетата” и “НЗОК с таван върху скъпите лекарства”, всеки грамотен човек може да разбере, че таван няма. Има 20% връщане на всичко над 3%, генерирано над предходната година. Какво ще направят фарма фирмите – ще се опитат да растат още повече, за да компенсират това, което касата им взима. Защото за всяко продадено оригинално хапче в онкологията чистата печалба е 80%, а в домашното лечение печалбата е в рамките на 50-60%. Ако държавата е решила да засилва административната регулация с цел бюджетна стабилност, то решението е не предложения текст, а въвеждане на скала на отстъпките съобразно ръста на разходите. Например: При общ нетен ръст по-висок от 3% до 5% спрямо предходната година, ПРУ, формирали този ръст връщат на НЗОК 25% от стойността на този ръст. При общ нетен ръст по-висок от 6 до 10% спрямо предходната година ПРУ, формирали този ръст, връщат на НЗОК 50% от стойността на този ръст. При общ нетен ръст по-висок от 11 до 15% спрямо предходната година ПРУ, формирали този ръст, връщат на НЗОК 75% от стойността на този ръст. При общ нетен ръст по-висок от 16% спрямо предходната година ПРУ, формирали този ръст, връщат на НЗОК 100% от стойността на този ръст.

При такава философия на касата за административно повишаване на нормативно зададените отстъпки работещият инструмент за удържане на ръста е този, но това значи реална битка, а не просто имитации и изисква неведнъж споменатата политическа воля. Воля не виждам, а биткаджиите са малко.

Личното ми мнение е, че резултат може да се постигне и без допълнителна нормативна тежест, чрез прозрачно и компетентно провеждане на ежегодните преговори за нови медикаменти

Резултатът от преговорите, които проведехме в края на 2016 г., е точно фиксиран разход за нови медикаменти през следващите 3 г. и поделене на риска между каса и фирми, като всеки ръст над договореното се поема от фирмите. Така за 2017 г. разходът на касата за новите молекули е 8 млн. лв., а останалият 100-милионен ръст е от стари медикаменти, договорени калпаво. Такава политика на договаряне, провеждана устойчиво напред в годините, ще даде търсения резултат за укротяване на ръста, без травматичното за обществото изслушване на целия пиар репертоар на индустрията за лошата държава и административния натиск. Този подход изисква обаче устойчивост на политиките и компетентност.

Завършвам с кратък анализ на устойчивостта на политиките. Нетните разходи на НЗОК за лекарства, които са сами в група (нямат генерици) през 2015 г. са нараснали със 7,22% спрямо 2014 г. Същите през 2016 г. са нараснали с 8,98% спрямо 2016 г. През 2017 г. ръстът на тези медикаменти спрямо 2016 г. е 17,12%. Какво се забелязва? През 2017-а – годината на правителствени промени (3 правителства за 1 г.), непостоянно ръководство на НЗОК и липса на контрол от страна на държавата водят до двущифрен ръст на скъпоструващите лекарствени средства. Очевидно е, че основният механизъм за ограничаване ръста на фармабизнеса е контрол и адекватни преговори с прозрачни и ясни процедури, защото по резултатите от 2017 г. се вижда, че липсата на такива води до двущифрен ръст.

Напълно съм наясно, че никого в нашата държава не го интересуват тези цифри – хората просто искат по-добро здравеопазване. И са прави. Но е дълбоко неприемливо управляващите НЗОК, които са натоварени с отговорността за това, да не знаят или да се правят, че не знаят какви са нужните мерки. И така няма да постигнем мечтания контрол на бюджета, защото само с Наредба 10 контрол не става. Нито пък само с отстъпки. Необходима е цялостна, устойчива във времето и с ясни и предвидими параметри за бизнеса лекарствена политика, насочена към хората, които имат нужда, а не към добруването на определени кръгове. Тук опираме до понятието държавност. Необходими са мисъл, смисъл и най-вече морал. Всичко друго са просто приказки.

[БНТ](#)

✓ Проф. Плочев поиска увеличение на бюджета за НЗОК с 500 млн. лв.

В студиото на „Денят започва“ директорът на Националната здравноосигурителна каса проф. Камен Плочев отбеляза, че е поискал увеличение на бюджета с 500 млн. лв, като допълни, че е реалистично да се отпусне половината от тази сума. Той заяви, че има два ефективни начина за контрол в здравната система - от страна на пациента и електронна система, като най-добрият е пациентът. Той допълни, че пациентът трябва да има възможност да съобщава за нарушения, както и да следи по електронен път какви манипулации са му правени. Според проф. Плочев въвеждането на електронно здравно досие е ключово, за да се подобри качеството на здравната услуга, както и да се прекъснат недобросъвестните практики от страна на лекарите да изписват фиктивни клинични пътеки.

Проф. Камен Плочев заяви, че електронната здравна карта ще се подобри качеството на предлаганата здравна услуга и болнична помощ, защото лекарите ще могат да виждат какви манипулации са правени на пациента, какви лекарства са му изписвани и къде се е лекувал дори в случаите, в които той сам не може да каже.

Проф. Камен Плочев, директор на НЗОК: В момента се работи по този въпрос, довечера има надзорен съвет, където ще гласуваме средствата за машините. Програмата е разработена в електронен вид. Амбицията ни е до юни месец [2017 г., бел. ред.] да имаме електронни здравни карти, но дотогава трябва да обясним добре какви са те, защото ще дойде съпротива. На първо време - от лекарите, защото ще се сложи край на фалшивите изследвания, които не са направени наистина. Тези практики не са норма, но изключенията правят впечатления.

По въпроса с медицинските изделия, които пациентите се налага да доплащат в огромен размер от собствения си джоб, проф. Плочев заяви, че със сегашния бюджет не може да се направи особено много по въпроса, като допълни, че България е на второ място в света по доплащане на болничната помощ.

Проф. Камен Плочев, директор на НЗОК: Ние купуваме медицински дейности, но не можем да разделим лекарствата и изделията. Някои изделия са толкова скъпи, че надвишават цената на пътеката в пъти. Законът казва, че всеки има право на достъп до здравеопазване, но никой не е казал, че всеки има достъп до най-скъпото здравеопазване.

Проф. Плочев допълни, че скъпите медицински изделия не може да се доплащат изцяло от държавата, затова е редно да се въведе система за здравна застраховка и за закупуване на допълнителен пакет здравни услуги. Според него държавата трябва да задължава застрахователите в случай на инцидент да изплащат дължимото на пострадалия още в същия ден, а не месеци след това, когато вече пациентът е платил от собствения си джоб.

Проф. Плочев подчерта, че е важно да се направи така, че лекарите да посрещат пациентите си „усмихнато и компетентно“, което според него ще намали и случаите на агресия срещу медицинските лица. Според него е важно здравната система да се прекрои така, че да заработи в интерес на пациента и той да не бъде прехвърлян от едно болнично заведение в друго.

Според директора на НЗОК, самото разположение на сградата и структурата на Касата е неподходящо, което затруднява работата ѝ, но допълни, че и този въпрос ще се реши. Той заяви, че тази година може да няма дефицит, но изрази надежда, че догодина бюджетът ще бъде увеличен с поне 250 млн. лв., макар че той е поискал увеличение от 500 млн. лв.

Той допълни, че трябва да се спре практиката да се плаща на болничните заведения на брой пациент, заради което често на пациента се гледа като на „ходеща клинична пътека“.

[В. Земя](#)

✓ Млякото ще продължи да поскъпва до пролетта

Това е резултат от засиленото търсене в Китай и Югоизточна Азия, смятат в Центъра за икономически изследвания в селското стопанство

Ръстът на изкупните цени на суровото мляко на българския пазар ще продължи, като този тренд се очаква да се запази до пролетта на следващата година. Тенденцията засяга целия Европейски съюз, като цените все още са под максимума, постигнат през 2014 г., и са на нивата от 2012 г. Това се отчита в бюлетина за септември на Центъра за икономически изследвания в селското стопанство (САРА) към Института по аграрна икономика. Поскъпването е резултат от силното търсене в Китай и Югоизточна Азия, което подпомага европейските производители чрез износа и общоевропейско покачване на цените.

В България се отчита голяма диференциация в цените на суровото мляко. Според Асоциацията на млекопреработвателите изкупните цени достигат на места до 0,85 лв./л, а средните цени за септември 2017 г. се очаква да бъдат около 0,60 лв./л. За голяма част от производителите в отдалечени региони и с мляко, неотговарящо на хигиенните изисквания, цените са около 0,50 лв./л. През юли 2017 г. по данни на Млечната обсерватория в сравнение с година по-рано е изкупено с 22% повече мляко, което поставя България на първо място по ръст (това се случва след решението субсидии да се дават срещу доказателства за произведена суровина, например фактури – бел. ред.). Независимо от това млякото, което официално достига до мандрите в България, е около 50–55% от общо добитото краве мляко.

Междувременно ЕС успява да се задържи като световен лидер в износа на млечна суровина и продукти. На годишна база към юли 2017 г. износът на сухо мляко се е повишил с 40%. Ръстът в износа на сирене е 7%, а при сметаната е 22%. При тях, заедно със суроватката и адаптираните млека, ЕС заема челно място в света. Причина за добре представящия се износ от ЕС до момента е и по-слабото евро към долара. Добрата репутация на европейските продукти и значителните субсидии позволяват цената на сухите млека да бъде ниска и конкурентна на външните пазари.

[Sinor.bg](#)

✓ Турция повиши с 94 на сто базовата митническа стойност при внос на орехи

За да защити своите производители

От 23 септември министерството на икономиката на Турция е въвело нови правила за изчисляване на митото при вноса на орехи, кашу и бадеми в страната, за да защити своите производители, се посочва в официалния бюлетин на ведомството, цитиран от електронното издание на местния вестник „Хюриет“.

Базовата митническа стойност при вноса на орехи с черупки в Турция е повишена до 3,5 долара за килограм от 1,8 долара за килограм, а само за ядките – до 6,5 долара за килограм от 5,4 долара за килограм. Не е променена таксата за митническото оформяне, която е 43% от базовата митническа стойност.

Митото се изчислява по следния начин:

Бацовата митническа стойност от 3,5 долара се умножава по 43%, което дава 1,505 долара за килограм. При цена от 1,55 долара за килограм орехи в момента стойността му с начислено митническо оформяне достига 3,055 долара за килограм. Досега тя бе 2,324 долара за килограм – 1,55 долара цена плюс 0,774 долара начислено митническо оформяне (1,8 долара за килограм, умножени по 43%).

[Econ.bg](#)

✓ Рекорден износ на петролни продукти от САЩ

Цените на петрола от еталонните световни марки в четвъртък са слабо динамични, оставяйки на минимални от две седмици нива.

Декемврийските фючърси за сорта Brent на лондонската борса ICE Futures сутринта поскъпват с 2 цента - до \$55,82 за барел. На търговете в сряда цената им спадна с 20 цента (0,36%) - до \$55,8 за барел.

Котировките за американския еталон WTI за ноември се понижават с 5 цента - до \$49,93 за барел. В края на предишната сесия цената ми спадна с \$0,44 (0,87%) - до \$49,98 за барел.

По този начин стойността на WTI спадна под 50 долара за барел за първи път от две седмици насам.

Върху пазара действат два фактора. От една страна поддръжка за котировките оказват данните за рязкото понижаване на запасите от суровината в САЩ. От друга - трейдърите оценяват ръста на производството и износа на петрол в САЩ. В същата посока действат и новините, че Либия е възстановила добива в най-голямото си находище.

Съгласно информацията на енергийното министерство на САЩ запасите от суровината през миналата седмица са се понижали с 6,02 млн. барела. От друга страна количествата в терминала в Кушинг, където се съхранява търгуваният на NYMEX нефт, те са нараснали с 60,9 млн. - до 62,5 млн. барела, което ограничава потенциала за покачване на цените.

Добивът на петрол в САЩ през миналата седмица е нараснал с 14 хиляди барела на денонощие, достигайки 9,561 милиона барела. Експортът е скочил с 33,1% - до 1,98 млн. барела на денонощие, а вносът на суровина в САЩ се е намалил с 213 хиляди барела на денонощие.

Общият износ на петрол и петролни продукти се е увеличил с 1 млн. барела на денонощие - до рекордните 7,02 милиона барела.

Profit.bg

✓ Лек ръст при азиатските акции днес

Азиатските акции записаха лек ръст днес след изнесените силни данни за щатската икономика, въпреки че заради пониските обеми на търговия заради празници и несигурността около ефекта от ураганите върху икономиката на САЩ инвеститорите вероятно ще останат предпазливи.

Японският Nikkei остана почти без промяна, докато австралийският основен индекс нарасна с 0.2%.

Азиатско-тихоокеанският индекс на MSCI остана почти без промяна, като борсите в Хонконг, Китай и Южна Корея са затворени заради празници.

Трите основни индекса на Уолстрийт, както и световният индекс на MSCI, вчера достигнаха до нови върхове.

Изнесени вчера данни показаха, че броят на разкритите нови работни места в частния сектор на САЩ през септември е намалал до 11-месечно дъно от 135 000.

Икономистите очакват данните за неселскостопанската заетост в петък да покажат подобно изражение.

Прогнозите са за ръст на заетостта с 90 000, което е доста под средното месечно ниво от около 175 000 за последната година.

Лихвите по щатските държавни облигации се оттласнаха от дъната си, след като цените на облигациите паднаха, но се запазиха под многомесечните върхове, достигнати по-рано през годината.

Лихвата по 10-годишните щатски държавни облигации бе на ниво от 2.328%, под достигнатия в понеделник 12-седмичен връх от 2.371%.

На валутните пазари еврото се стабилизира и за последно се търгуваше на ниво от 1.1761 долара, отдалечавайки се от достигнатото във вторник 1.5-месечно дъно от 1.16955 долара.

Доларът се разменяше срещу 112.77 йени, под върха си от 113.26 от миналата седмица, на фона на несигурността около изборите в Япония на 22 октомври.

Въпреки че управляващата коалиция на премиера Шиндзо Абе се очаква да запази мнозинство, тя може да изгуби част от местата си в парламента.

Австралийският долар изгуби 0.4%, до 78.30 цента, след изнесените неочаквано слаби данни за продажбите на дребно.

Петролът поевтиня, след като изненадващият скок в износа на петрол на САЩ - до рекордните 2 млн. барела на ден, засили опасенията за свръхпредлагане.

Цената на фючърсите на петрола от сорта брент падна до двуседмично дъно от 55.38 долара за барел и за последно бе на ниво от 55.92 долара.

Фючърсите на щатския лек суров петрол също падна до двуседмично дъно от 49.76 долара за барел и за последно бе на ниво от 49.98 долара.